

رئیس شورای سیاست گذاری انمه جمعه انتخاب شد

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری، با صدور حکمی حجت الاسلام آقای حاج‌علی اکبری را به ریاست شورای سیاست‌گذاری انمه جمعه منصوب کردند. ایشان همچنین ضمن تقدیر...

صفحه ۲

یکشنبه ۱۷ دی ۱۳۹۶ - ۱۹ ربیع‌الثانی ۱۴۳۹ - ۷ ژانویه ۲۰۱۸

رئیس مجمع تشخیص در آلمان

پروفسور سمیعی به عبادت آیت‌الله شاهرودی رفت

گروه سیاست: نزدیک به دو هفته بعد از اینکه اعلام شد برای تکمیل دوره درمان به آلمان رفته است، نخستین عکس‌های آیت‌الله هاشمی شاهرودی منتشر شد. او هفت ماه بعد از فوت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، در حکمی از سوی مقام معظم رهبری...

صفحه ۱۵

سال پانزدهم - شماره ۳۰۵۴ - ۱۶ صفحه - ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

شورای امنیت بازی نخورد

سیدعلی خرم - استادحقوق بین‌الملل

در چند ماه گذشته دونالد ترامپ و تدریجی‌های آمریکا تلاش‌های مضاعفی کردند بلکه محملی برای خدشه وارد آوردن به توافق هسته‌ای و برقراری تحریم‌های آن‌گونه فراهم شود. ابتدا رئیس‌جمهور آمریکا از تأیید پابندی ایران به توافق هسته‌ای، با وجود تأیید آن از سوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، خودداری کرد و پرونده را به کنگره نمایندگان آمریکا ارجاع داد؛ با این تصور که برجام از سوی مجلس نمایندگان آمریکا خدشه‌دار شده و تحریم‌های تازه‌ای علیه ایران وضع شود. در این صورت، تحریم‌ها جنبه قانونی پیدا می‌کرد و از تحریم‌های ریاست‌جمهوری قوی‌تر بودند. اما عقلای کنگره خود را از این دام برحذر داشتند و پس از ۶۰ روز، پرونده بدون تغییر از کنگره بیرون آمد و توپ دوباره در زمین ترامپ قرار گرفت. آن‌گاه ترامپ سعی کرد به بهانه توسعه مشکی ایران، محمل تصویب تحریم‌ها را فراهم کند که مقدور نشد. سپس نیکی هیلی دست‌به‌دامن یک شو تلویزیونی شد و شایهت‌های موشک حوثی‌های یمن با موشک ایرانی قیام را در یک پایگاه نظامی و در برابر دوربین‌های تلویزیونی به رخ جهانیان کشید تا شاید راهکاری برای تحریم ایران بیاید که آن‌هم موفقیتی به دنبال نداشت. آخرین محمل برای نماینده آمریکا در سازمان ملل، سوارشدن بر موج اعتراضات مردمی در ایران بود. او تصور می‌کرد با توجه به حمایت اروپایی‌ها از اعتراضات مردمی در جهان، زمینه برای تغییر آرایش حمایت کشورها به نفع دونالد ترامپ فراهم می‌آید. تا اینجا، طرح‌های ترامپ در بیشتر زمینه‌ها شکست خورده و اعتباری برای او باقی نمانده بود؛ در زمینه حفظ محیط زیست و کنوانسیون پاریس، لغو ویزا برای اتباع هفت کشور از جمله ایران، خروج آمریکا از ناتو، پایتخت‌شمردن بیت‌المقدس برای اسرائیل، توافق هسته‌ای با گروه ۵+۱ و... . دونالد ترامپ منزوی شده و جهان او را تنها گذاشته بود؛ بنابراین تیم ترامپ درصدد بود و هست به نوعی این اجماع علیه رئیس‌جمهور آمریکا را شکسته و به جای آن، اجماعی در حمایت از ترامپ ایجاد کند. هنگامی که نیکی هیلی از درخواست برای جلسه اضطراری شورای امنیت سخن گفت، مشخص بود آمریکا تلاش فراوانی برای یارگیری در سطح بین‌المللی کرده و جلسه جمعه‌ها مظهر این نمایش بود. طبق منشور ملل متحد، هرکدام از اعضای سازمان ملل متحد می‌توانند از شورای امنیت درخواست جلسه اضطراری کنند؛ به شرط آنکه موضوع مرتبط با صلح و امنیت بین‌الملل باشد. در این جلسه، نماینده آمریکا قصد داشت قطع‌نامه‌ای در محکومیت ایران به دلیل اعتراضات مردمی به تصویب برساند و آن را مرتبط با صلح و امنیت بین‌الملل اعلام کند تا در آن، تحریم‌هایی علیه ایران پیش‌بینی شود؛ اما کشورهای روسیه، فرانسه و چین، اعتراضات مردمی را امری مشترک در همه کشورها عنوان کردند که نباید وقت شورای امنیت با این مسائل گرفته شود. برخی دیگر از اعضای بدائم نیز از همین موضع حمایت کردند. در مجموع، همه از نظر رئیس‌جمهور، دکتر روحانی که طبق قانون اساسی اعتراضات مردمی را در ایران مجاز و مشروع شمرده، حمایت کردند؛ اما به مسئولان ایران توصیه کردند برای اعتراضات مردمی فرصت داده شود. نکته شایان توجه این است که همراهی نکردن جهان با دونالد ترامپ به سه دلیل صورت گرفت؛ اول اینکه اعتراضات مردمی در همه کشورها صورت می‌گیرد و ممکن است به درگیری با پلیس و خرابی‌هایی نیز منجر شود؛ بنابراین نمی‌توان از این فاکتور برای مرتبط‌کردن مسائل ایران با صلح و امنیت بین‌المللی سوءاستفاده کرد.

ادامه در صفحه ۴

عکس: Gettyimages

ناکامی نیمه‌شب

جلسه شورای امنیت درباره ناآرامی‌های ایران بدون نتیجه تمام شد

صفحه ۶

یادداشت

باطن خطرناک یک پیشنهاد

مسئولان باشند؛ چراکه در ظاهر امر جذابیت زیادی دارد و در نگاه اول منطقی می‌نماید زیرا باید در شرایط خاص به شکل اورژانسی اقدام کرد تا شرایط عادی شود و در شرایط عادی کارهای اساسی را سر گرفت. نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد این است که این نسخه با وجود ظاهر جذاب، باطن خطرناکی دارد و می‌تواند سیاست‌مداران را به مسیر اشتباهی مطرح شد. بلافاصله این فرضیه از سوی بخشی از تحلیلگران و بخش‌های رسمی دامن زده شد که اعتراضات ماهیتی صرفاً اقتصادی دارند و ربطی به مطالبات سیاسی یا اجتماعی ندارند. فرض این تحلیل درست باشد و اعتراضات ماهیت صرفاً اقتصادی دارد، برخی دیگر معتقدند کلید این اعتراضات را لایحه بودجه زده که در آن از این اعتراضات را لایحه بودجه زده که در آن از افزایش قیمت حامل‌های انرژی، افزایش عوارض خروج از کشور و اموری از این دست صحبت شده است. فرض کنید که این تحلیل هم درست باشد و بدون مناقشه آن را بپذیریم، آنگاه این سؤال مطرح خواهد شد که اینک وظیفه دولت و اقدام بهینه در شرایط موجود چیست؟ پیشنهادی که معمولاً برخی مسئولان و افراد سیاسی با مفروض گرفتن دو تحلیل فوق عرضه می‌کنند، این است که برای خواباندن اعتراضات بیشتر باید از اقدامات حساسیت‌برانگیزی مانند افزایش قیمت حامل‌های انرژی دست کشید. همه اقدامات اقتصادی‌ای را که ممکن است حساسیت‌برانگیز باشد، باید متوقف کرد تا آب‌ها از آسیاب بیفتند و در شرایط عادی فکری برای ساماندهی اقتصاد کرد. نگارنده حس می‌زند این تحلیل به‌شدت مورد قبول و توافق بخش زیادی از خواواری تبدیل شده است.

ادامه در صفحه ۴

علی سرزجیم
معاون اقتصادی وزارت رفاه

یادداشت

سهم ما در خزر

مذاکره درباره تقسیم منابع دریای خزر همواره میان وزرای خارجه و کادر دیپلماتیک در پشت درهای بسته انجام می‌شود و تا توافق نهایی به دست نیاید، خبری به بیرون درز نمی‌کند. ای‌سا توافق نهایی ابعاد وسیع‌تری از دریای خزر و منابع آن داشته باشد. شاید علاوه بر کشورهای طرف مذاکره، نیروهای مهاجم بین‌المللی نیز در رسیدن به توافق شروط و فرمول‌های رسیدن به توافق را بدانند و شاید نکته یا نکاتی به نظر آنها برسد که در جهت کمک به شکل‌گیری توافق نهایی با مسئولان محترم در میان بگذارند. نکات زیر به نظر نگارنده می‌رسد:

اول: ایران از شوروی در همه عمر اتحاد جماهیر شوروی نسبت به استفاده و بهره‌برداری از دریای خزر نوعی تفاهم نوشته یا نوشته‌نشده داشته و با آن در جوار یکدیگر زندگی می‌کردند. این اتحاد جماهیر شوروی بود که بعد از سقوط به جمهوری روسیه کنونی و شماری از کشورهای نوظهور تجزیه شد. ایران که سر جای سابق خود ایستاده است، پس اگر مسئله تقسیم سهم از دریا - در هر یک از ابعاد آن - مطرح باشد، باید به‌صورت تجزیه سهم شوروی سابق میان کشورهای هم‌مرز با خزر انجام شود. به عبارت دیگر، سهم ایران باید مانند گذشته در جای خود محفوظ باقی بماند.

دوم: به‌طوری‌که در آغاز این نوشته اشاره شد، دریای خزر مجموعه بسیار پیچیده‌ای است که روی منافع کشورهای پیرامونی اثر می‌گذارد؛ یک بُعد پیچیدگی طول ساحل برای هر کشور است، بُعد دیگر، پستی و بلندی کف دریا و نقش‌ای است که این ویژگی در ذخایر و آبزیان خزر دارد؛ برای نمونه، کف دریا در ساحل ایران گود است و به‌همین دلیل در طول میلیون‌ها سال به زیستگاه اصلی ماهیان خاویاری تبدیل شده است.

سوم، وجود ذخایر نفت و گاز در دریاست که در مواردی میان دو کشور یا بیشتر مشترک است. چهارم، حرکت باد است که آلودگی‌های سطح دریا را در نقاط خاصی گرد می‌آورد. پنجم، قدرت تکنولوژی حمل‌ونقل دریایی است که برای روسیه امتیاز بسیار بالایی به وجود می‌آورد. ششم، استراتژی روسیه برای گشودن راه مبادلاتی از مسیر خزر به دریای مدیترانه است که از ایران می‌گذرد. تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، شوروی در محاصره غرب، به‌ویژه آمریکا بود. خط سنتو مانند دیوار ترامپ در مرز مرکزک عمل می‌کرد و جلوی حرکت شوروی را می‌گرفت.

ادامه در صفحه ۶

احمد عظیمی‌بلوریان
پژوهشگر

دریای خزر یک دریای بسته است، آب آن عمدتاً از اروپا و آسیای شمالی تأمین می‌شود. گرمای روزافزون کره زمین موجب ذوب‌شدن آب‌های سیبری شده و به احتمال زیاد در آینده‌ای نه‌چندان دور سطح آب این دریا افزایش می‌یابد. این دریا علاوه بر منابع بسیار سرشار گاز، نفت و آبزیان، اهمیتی استراتژیک دارد. در مسیر شمال به جنوب آن، از گذشته‌های دور همواره امپراتوری روسیه آرزومند دسترسی به دریای مدیترانه از مسیر کشورهای کنونی سر راه یعنی ایران، عراق، سوریه و لبنان به سواحل مدیترانه بوده است. آخرین تزارها بر این هدف یا آرزو تأکید فراوان می‌کردند. حالت تهاجمی ناشی از این آرزو نه‌تنها در دوران حکومت شوروی - که خود را یک حکومت مردمی می‌خواند و داس و چکش روستاییان و آهنگران را نماد ملی خود قرار داده بود - کاسته نشد، بلکه افزایش یافت؛ اما حضور رقبا اروپایی شوروی در آسیای جنوب غربی و مقاومت آنها در برابر فزون‌خواهی شوروی، تحقق این هدف را غیرممکن کرد. دریای خزر از روزگاران گذشته در اختیار دو کشور ایران و روسیه بوده است. در دوره سلطنت قاجاریه بخش‌هایی از ایران آن روز به‌تدریج در چند جنگ از ایران جدا شد و به کنترل روسیه تزاری درآمد. تلاش آغامحمدخان قاجار برای بازپس‌گیری گرجستان و محاصره شهر شیشه (شوشی) - «ز منجینق فلک سنک فتنه می‌بارد...» به‌دلیل گشته‌شدن شاه قاجار به‌دست خدمه خود به‌خاطر تهدیدکردن آنها به اعدام، حالتی که برای نادرشاه افشار پیش آمد - نتیجه عکس به بار آورد و فاتحه قفقاز ایران خوانده شد. با سقوط شوروی و ناتوان‌شدن روسیه، مقدمات تجزیه سرزمین‌های جنوبی شوروی و تشکیل کشورهای تازه از جمله جمهوری آذربایجان، در غرب دریای خزر و ترکمنستان و ازبکستان در شرق آن فراهم آمد. از آن زمان تاکنون، تقسیم منابع و حدود دریای خزر میان ایران، روسیه، جمهوری آذربایجان، ترکمنستان و قزاقستان به موضوع مناقشه‌برانگیزی میان این کشورها تبدیل شده است. روسیه بنا به مصلحت خود و خودسرانه بذل و بخشش‌هایی در تقسیم حدود و منافع خزر با این کشورها کرده است. ایران بالطبع از این موضوع کله‌مند بوده و مذاکرات طولانی در این زمینه با کشورهای نامبرده داشته، اما تاکنون نتیجه نهایی به دست نیامده است.

تیتراها

فاینانس در جیب خصوصی‌ها

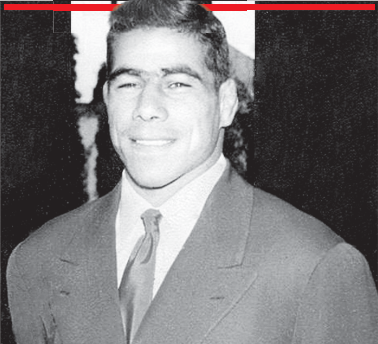
صفحه ۵

ورود بستگان مقامات بانک مرکزی به بانک‌ها ممنوع شد

صفحه ۸

وعدۀ یک مقام مسئول در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز مانند دورۀ احمدی‌نژاد دور نمی‌خوریم

صفحه ۴

روایتی از مرگ جهان‌پهلوان تختی

صفحه ۱۴

حرف اول

تناقض در حرف و عمل اپوزیسیون

کامبیز نوروزی

کسی که در خارج از کشور زندگی می‌کند، اخلاقاً تا چه اندازه مجاز است که راه‌حل‌های رادیکال برای مشکلات و مسائل ایران و اعمال پرهیزه برای مردم تجویز و تبلیغ کند؛ مثلاً راه‌هایی که صرف‌نظر از درستی و نادرستی آنها، متضمن فقر و بیماری و زندان و مرگ برای مردم داخل کشور است؟ مثلاً حمایت از تحریم‌ها، حمایت از مداخله نظامی خارجی در ایران، ترویج خشونت در اعتراض‌ها، وقایع، درگیری‌های داخلی و... . همه اینها چیزهایی است که منجر به انواع مشکلات برای افراد و ملت می‌شود. کسانی که در خارج از کشور زندگی می‌کنند، به دلیل دوری از سرزمین طبعاً هیچ‌یک از آثار و عوارض این مصائب را در زندگی روزمره خود نمی‌بینند. آنها در هر جایی ملال هم به‌مرور درمان‌پذیر است. نه از کمبود دارو و غذا رنج خواهند برد، نه خطر زندان و انواع محرومیت‌های مادی و معنوی را باید به جان بخرند. هر اتفاقی که در ایران بیفتد، هیچ تأثیری در زندگی آنها نخواهد گذاشت، مگر رنج دوری از وطن یا برخی دلتنگی‌ها و نگرانی‌ها برای نزدیکان، که این ملال هم به‌مرور درمان‌پذیر است. در سال‌های پس از انقلاب خیلی‌ها به دلایل سیاسی یا کمی سیاسی، از کشور خارج شدند. بعضی زندگی عادی خود را در پیش گرفتند. بعضی هم در کنار زندگی روزمره به راه سیاست ادامه دادند. تا اینجا هیچ اشکالی نیست، این یک حق ذاتی برای هر شخصی است، اکثر این مهاجران برای گریز از سختی‌هایی مثل خطر زندان، محرومیت‌های اجتماعی، بی‌کاری، احساس ناامنی و مانند اینها و برای بهره‌مندی از زندگی آرام و مجال سخن‌گفتن و آزادی بیان یا تحصیل و تدریس علم، به راه غربت و مهاجرت رفتند. این هم کاملاً انتخابی شخصی و مشروع و محترم است. انتخاب محل زندگی حق اساسی و تردیدناپذیر هر انسان است. آنها هم که در خارج از کشور، به کار سیاسی در مورد ایران می‌پردازند، از حق انسانی خود استفاده می‌کنند. تا اینجا هیچ خرده و انتقاد حقوقی یا اخلاقی قابل طرح نیست. مسئله از آنجا شروع می‌شود که برای آنچه به‌عنوان حل مشکلات داخلی ایران مطرح می‌شود، عده‌ای از تحلیلگران با فعالان سیاسی و مدنی مقیم خارج از کشور راه‌حل‌ها یا رهنمودهایی می‌دهند و مردم را به آنها فرامی‌خوانند که تحقق آنها مستلزم تحمیل رنج‌ها و مصیبت‌های فراوانی برای ملت و آحاد مردم است.

ادامه در صفحه ۶

همراهان امروز روزنامه شرق

رجوع به صفحه ۱۵

رجوع به صفحه ۳

رجوع به صفحه ۷

سازمان آگهی‌ها

۸۸۷۹۲۴۳۴ - ۸۸۱۹۲۸۷۷